Engineer

Runbook

afprøvet vejledning til en tilbagevendende driftsopgave

Hvad det er

En runbook er en afprøvet vejledning til en driftsopgave. Den beskriver, hvornår vejledningen gælder, hvad man skal have på plads først, hvordan arbejdet udføres, og hvordan man kender resultatet. En driftsmedarbejder kan følge trinnene, eller en automatiseret opgave kan køre dem, mens vejledningen forklarer de nødvendige forudsætninger og kontroller. Opgaven kan være en prøve af en sikkerhedskopi, en planlagt fornyelse af et certifikat eller en tilbagevenden til en kendt konfiguration.

AWS beskriver runbooks som vejledninger til gentagelige opgaver og playbooks som vejledninger til at undersøge problemer. Betegnelserne bruges forskelligt i praksis. Se på, hvad læseren ved, når vejledningen åbnes. Er den nødvendige opgave kendt, kan teksten føre fra en bestemt starttilstand til et genkendeligt resultat. Mangler holdet at afgøre, hvad der er galt, skal en undersøgelse først hjælpe med at indsamle observationer og vælge en handling.

En runbook kan være kort og stadig dækkende. Den angiver system, miljø, adgang og ansvar. Den viser, hvilke kontroller der skal være i orden inden en ændring, og hvornår læseren skal standse eller bede om hjælp. En kommando kan slutte uden fejl, selv om brugerne stadig venter på tjenesten. Det skal fremgå, hvornår vejledningen efterspørger bevis for den ene ting, og hvornår den efterspørger den anden.

Brug begrebet i en beslutning

Brug »Hvad er en runbook?« i en konkret beslutning. Vi kan knytte begrebet til det system, I bygger eller køber. Overdragelser, driftsvejledninger og manualer, der lader jeres egne folk drive systemet uden at ringe til den, der byggede det.

Se vores ydelser Kontakt os →

Undersøg antagelserne bag ordet

Brug forklaringen og det tilknyttede arbejde til at formulere spørgsmål til jeres projekt. Vi kan undersøge antagelserne sammen, før et værktøj vælges. Én infrastrukturplan til 14 afdelinger — 14 forskningsafdelinger på én infrastrukturplan

Én infrastrukturplan til 14 afdelinger Kontakt os →

Hvorfor det betyder noget

Under en afbrydelse kan den tilgængelige medarbejder kende tjenesten, men have begrænset erfaring med det værktøj, der skal bruges. En god vejledning sparer tid ved at gøre fremgangsmåden genkendelig. Man kan kontrollere, at man står i det rigtige miljø, og se, hvad en handling skal resultere i, inden man går videre. Det er især nyttigt med skiftende vagt, eller når flere afdelinger skal gennemføre hver sin del af arbejdet.

Selve arbejdet med at skrive vejledningen gør uformel viden synlig. En person kan mene, at kopien er klar, når kopieringen slutter. En kollega, som gennemfører prøven, kan opdage, at næste værktøj kræver en anden rettighed, eller at en oversigt ikke nævner poster, der er sprunget over. Vejledningen kan beskrive forskellen. Den giver også holdet et sted at vurdere, hvad der kan automatiseres sikkert, og hvad der skal afgøres ud fra den aktuelle situation.

Vejledningen bliver hurtigt gammel, hvis en tjeneste, rettighed eller afhængighed ændres, uden at teksten følger med. Giv én person eller ét hold ansvar for, at den bliver gennemgået. Der kan være god grund til at lægge den sammen med koden eller indstillingerne, der styrer opgaven. En kollega, der prøver forløbet, ser ofte antagelser, som forfatteren ikke opdager. Prøven kan også vise, hvordan man genkender resultatet, hvis det sædvanlige overvågningsværktøj ikke er tilgængeligt.

Sådan ser det ud i praksis

Forestil dig en regelmæssig prøve af gendannelsen af en rapportdatabase. Vejledningen navngiver rapportdatabasen, det isolerede prøvemiljø og kontoen, der må læse sikkerhedskopien og oprette testdatabasen. Den beder læseren bekræfte kopiens kilde og alder. Den beder også om en kontrol af, at ingen applikation i drift peger på prøvens mål. Operatøren noterer kopiens identitet og registrerer starttidspunktet.

Næste trin peger på et understøttet gendannelsesværktøj og viser, hvor det skriver resultatet. Bagefter køres en kendt rapport. Operatøren sammenligner udvalgte værdier med det forventede og ser efter datoen på den nyeste

gendannede post. Manglende data, forkert kilde eller en mislykket rapport kræver, at arbejdet sættes på pause, og at operatøren kontakter den navngivne ansvarlige. Hvis øvelsen går godt, noteres tidsforbruget. Den midlertidige kopi og den særlige adgang fjernes efter planen.

En kollega prøver derefter vejledningen med en kopi, der med vilje ligger uden for det forventede tidsrum. Vejledningen skal vise forskellen inden gendannelsen, og kollegaen skal kunne se, hvad der skal noteres. Bagefter retter den ansvarlige uklare trin og skriver, hvor længe den gyldige prøve tog. Holdet kan bruge resultatet til at vurdere et tidsmål under de forhold, prøven dækkede.

Engineers sag om sikkerhedskopier, der faktisk er blevet gendannet dokumenterer arbejdet med at afprøve gendannelse. Den viser, hvorfor holdet har brug for mere end meddelelsen om, at en kopiering lykkedes. Trinnene for rapportdatabasen er en tænkt fremgangsmåde.

En brugbar gendannelsesprøve efterlader desuden en kort rapport, som en kollega kan læse uden adgang til kundeoplysninger. Beskriv, hvordan prøven var afgrænset, hvad der blev kontrolleret, og hvor tidsmålingen begyndte. Hvis gendannelsen lykkes, men en rapport mangler nyere poster, skal resultatet sige begge dele. Den oplysning kan ændre, hvilken kopi holdet vælger næste gang.

Hvor det går galt

Trinnene forudsætter normal drift. Hvis hovedsystemet eller login er nede, skal medarbejderen stadig finde vejledningen og fastslå, om adgang og aktive forbindelser er som forventet. Prøv det, før en afbrydelse gør det nødvendigt.

Vejledningen viser kun, hvad man klikker på. En ændret brugerflade kan hurtigt gøre gamle billeder utidssvarende. Angiv, hvad handlingen skal gøre, og hvilket resultat man skal kunne se. Beskriv også de tegn, der kræver et stop.

Samme vejledning bruges til alle symptomer. Når flere årsager kan forklare samme fejl, skal holdet fastslå, at opgavens forudsætninger er opfyldt. Brug vejledningen, når den rette handling er kendt.

Kun forfatteren har prøvet den. Giv en kollega et sikkert prøvemiljø og bed vedkommende notere steder, hvor et udtryk, en rettighed eller et forventet resultat skulle gættes.

Læs mere

- AWS om runbooks — driftsvejledninger, ejerskab og løbende vedligeholdelse.
- AWS om playbooks — undersøgelse før valg af en handling.
- Googles erfaringer med nødberedskab — øvelser og læring fra tidligere hændelser.

Ordliste

Vælg ud fra jeres faktiske vilkår

Medbring beslutningen, de berørte mennesker og de overvejede muligheder. Vi kan gøre afvejningerne tydelige og efterlade en dokumenteret anbefaling.

Se, hvad det koster Kontakt os →

Gør begreberne praktiske

Spørg, hvordan »Hvad er en runbook?« gælder i jeres organisation. Et konkret eksempel fra jeres nuværende system er nok til at begynde samtalen.

Se vores ydelser

welcome@engineer.company +45 50 10 61 84 København, Danmark

Tag denne side med dig

Visitkort

Lavet med kærlighed af D.

CVR 45969703 · Tagensvej 105C, 3. th, 2200 København N

Copyright © 2025 – nu · Engineer ApS · Alle rettigheder forbeholdes.

Udskrevet fra https://engineer.company/da/glossary/runbook/